

นฤมล สากลและ

คลื่นชีวิต

นฤมล สาและ
ปาตีเมาะ ยูไซ๊ะ

ชีวิตของฉันจุดตั้งคลื่นกระทบฝั่ง คลื่นแห่งชีวิตได้พัดพาชีวิต
เด็กสาวคนหนึ่งจากเมืองบางกอก ดินแดนศิวิไลซ์ ให้ต้องกระทบเข้าสู่ฝั่ง
ของชุมชนชายทะเลแห่งหนึ่ง “ชุมชนบูดี” ตำบลแหลมโพธิ์ อ.ยะหริ่ง
จ.ปัตตานี ฉันไม่เคยคิดว่าต้องมาอาศัยอยู่ในดินแดนที่ห่างไกลเหลือเกิน
ดินแดนที่มีแต่ความแตกต่าง ไม่ว่าจะเป็นภาษา การแต่งกาย วิถีชีวิต หรือ
แม้แต่ความสะอาดสบายทุกอย่าง

ฉันทิ้งอนาคตอันสดใสของตนเองด้วยวัยเพียง 18 ปี มาสร้างชีวิต
สร้างครอบครัว สร้างชุมชน และสร้างสังคมที่นี่ วันนี้ ฉันอายุย่างเข้า
50 ปีแล้ว ครึ่งก่อนชีวิตของฉันผูกพันและเห็นความเปลี่ยนแปลงของ
ชุมชนชายทะเลและทรัพยากรธรรมชาติ

จำได้ไม่เคยลืมเลือน เมื่อปีพ.ศ. 2523 ฉันทิ้งชีวิตในกรุงเทพมหานคร
ด้วยรถไฟจากสถานีหัวลำโพง ถึงสถานีปลายทางจังหวัดยะลา แล้วต่อ
รถขนส่งจากจังหวัดยะลาถึงจังหวัดปัตตานี มาลงที่ศูนย์การค้าไดอาน่า
ขณะนั้นเป็นเพียงศูนย์การค้าแห่งเดียวของจังหวัดปัตตานี ยังไม่ทันที่จะ
หายเหนื่อย ก็ต้องนั่งรถสองแถวต่อเพื่อเดินทางเข้าสู่หมู่บ้านที่ฉันจะต้อง

ใช้ชีวิตครอบครัวกับผู้ชายคนหนึ่งที่ฉันเลือกว่าจะมอบอนาคตทั้งหมดไว้ในมือเขา

การเดินทางช่างยาวไกลเหลือเกิน จากตัวเมืองปัตตานีไปถึงหมู่บ้านบูดี ระยะทาง 38 กิโลเมตร แต่ใช้เวลาในการเดินทางมากถึง 3 ชั่วโมง ตลอดทางที่รถวิ่งผ่านได้มีคนขึ้นลงตลอดทาง เหมือนคนขึ้นรถเมล์ที่กรุงเทพมหานคร แต่ที่แตกต่างกันก็คือ ผู้โดยสารที่นี่แต่ละคนจะขนของที่ตนซื้อมาเพื่อนำไปค้าขายในชุมชนนั้นๆ ทำให้ต้องใช้เวลาในการขนของขึ้นลง ผู้โดยสารที่ซื้อของมากก็จะเสียเวลามาก ส่วนผู้โดยสารที่ซื้อของน้อยก็จะเสียเวลาน้อย มองตามถนนหนทางที่ผ่านตลอดทาง มีต้นไม้เขียวชอุ่ม บรรยากาศอบอุ่นไปด้วยกลิ่นดอกไม้หอมตามถนน จนถึงอำเภอยะหริ่ง ซึ่งเป็นเมืองประวัติศาสตร์ มีวังเก่าที่สวยงาม และเคยมีเจ้าเมืองปกครองในอดีต

จากอำเภอยะหริ่ง ใช้เวลาเดินทางอีก 6 กิโลเมตร จึงถึงหาดตะโละกาโปร์ ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของตำบลตะโละกาโปร์ ในปัจจุบัน ระหว่างทางที่รถแล่นต้องผ่านถนนลูกรังที่เป็นหลุมเป็นบ่อเป็นระยะ และเต็มไปด้วยฝุ่นตลบตลอดทาง แต่ทว่าข้างทาง สายตากลับสดชื่นไปด้วยสายน้ำที่เป็นสีฟ้า เขียว ได้ยินเสียงคลื่นจากทะเลที่กระทบฝั่งอย่างมีความสุข

ระหว่างทาง...ฉันตั้งคำถามในใจขึ้นหลายอย่าง จนเมื่อรถวิ่งเข้าหมู่บ้านดาโต๊ะ ผ่านหมู่บ้านตะโละสมิแล ผ่านหมู่บ้านปาตาบูดี และเลี้ยวซ้ายเข้าสู่หมู่บ้านกำบังบูดี แล้วรถก็ได้จอดที่หน้ามัสยิดหมู่บ้านบูดี เพื่อมาลงปลายทางที่นี้ “หมู่บ้านบูดี” ทันทีที่ฉันลงจากรถ ฉันเห็นคนกล่าวให้سلام “อัสลามออลัยกุม” และเห็นอีกคนกล่าวตอบسلامว่า “วะออลัยกุมุสสลาม” และเขาก็จับมือกัน และบางคนก็สวมกอดกัน

“แบบวิถีชีวิตมุสลิม” ที่ผิดแปลกจากฉันที่เคยนับถือศาสนาพุทธ ตั้งแต่เด็ก จะไปโรงเรียนก็ยกมือไหว้ พ่อแม่ ครูอาจารย์ และคนที่เคารพหรือผู้ใหญ่ ฯลฯ แต่ตอนนี้ฉันต้องให้สลามและต้องปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลามเหมือนกับคนที่นี่

ฉันต้องเริ่มเรียนรู้ในวิถีศาสนา วัฒนธรรม และบริบทชุมชน ที่ไม่เคยเรียนรู้เลย แล้วคำถามมากมายก็เกิดขึ้นมาอีกครั้ง ทำไมเขาถึงพูดคนละภาษากับฉัน ทำไมเขาถึงแต่งตัวแตกต่างไปจากฉัน ทำไม ทำไม และทำไมพวกเขาถึงมีความแตกต่างจากชีวิตฉันเหลือเกิน แตกต่างกันราวกับว่าฉันกำลังเดินทางอยู่ต่างประเทศ ซึ่งไม่ใช่ประเทศไทย แล้วคำถามสำคัญก็ตามฉันมาทันที

“ฉันจะใช้ชีวิตอยู่ที่นี้ได้จริงๆ หรือ?”

“ฉันทิ้งครอบครัว ทิ้งการเรียน ทิ้งอนาคตเพื่อมาอยู่ที่นี่จริง ๆ หรือ?”

ระยะเริ่มต้นของการใช้ชีวิตที่นี่ ฉันต้องใช้ชีวิตอย่างยากลำบากในการปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตที่แตกต่างโดยสิ้นเชิง ไม่ได้ห่างไกลแค่ระยะทาง แต่ห่างไกลจากสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งปวง ไม่มีไฟฟ้าและไม่มีแม้แต่ น้ำประปา ชาวบ้านที่นี่ใช้น้ำบ่อที่ขุดขึ้นมาเอง ใช้ทั้งต้ม อาบ น้ำซักผ้า ฯลฯ ด้วยความเคยชิน ซึ่งฉันก็พยายามเรียนรู้เพื่อการมีชีวิตที่ดีของครอบครัว

ระหว่างที่ฉันเริ่มปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนบ้าน พี่น้องในชุมชนที่นี่ก็เริ่มสังเกตเห็นสภาพแวดล้อมของชุมชนที่ล้อมรอบไปด้วยทะเลสีคราม เห็นชายหาดที่ปูลาดไปด้วยหาดทรายสวย สีขาวสะอาดตา สามารถนั่งเล่น นอนเล่นได้ โดยไม่ต้องมีเสื่อปู เห็นป่าชายเลนที่มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์หลายชนิดไม่ว่าจะเป็นปูดำ ปลาตีน

หอยขาว แมงดาทะเล แมงกะพรุน อีแร้ง อีกา นกอินทรีฯ ฯลฯ รวมถึงในป่าที่มีทั้งเสือ กวาง ลิง รวมทั้งทรัพยากรทางทะเล ที่มากมายไปด้วยสัตว์น้ำนานาชนิด เช่น เต่าทะเล ปลาทุ ปลาดู ปลาดู ปลาจาระเม็ดตัวใหญ่ ฯลฯ

นอกจากนั้น ยังมีการปลูกแตงโม มะม่วงหิมพานต์ ซึ่งเป็นผลผลิตทางการเกษตรที่ขึ้นชื่อของชุมชนแห่งนี้ และสิ่งที่สร้างความแปลกใจก็คือ การที่ได้รับรู้จากคนแก่คนแก่ในชุมชนว่าชุมชนชายหาดแห่งนี้ ในอดีตเคยมีการทำนาปลูกข้าว รวมทั้งมีพ่อค้าที่มาจากชายจากประเทศจีนมาขึ้นฝั่งที่นี่ด้วย

ระยะแรกของการใช้ชีวิตที่นี่ ฉันจำเป็นต้องเรียนรู้วิถีการใช้ชีวิตของชาวประมงพื้นบ้าน เกิดความผูกพันกับความเป็นไปของธรรมชาติแห่งท้องทะเลโดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และประสบการณ์ก็สอนให้ฉันมีชีวิตอยู่อย่างชาวประมงที่นี่ได้อย่างกลมกลืนมากขึ้น

ฉันต้องตื่นนอนแต่หัวรุ่งเพื่อละหมาดซุบฮิ ซึ่งเป็นเวลาหนึ่งของการละหมาด 5 เวลา ในหลักปฏิบัติของศาสนาอิสลาม จากนั้นก็จะเตรียมอาหาร ที่หุงข้าว และทำกับข้าวด้วยไม้ฟืน ให้สามีเพื่อออกทะเล หากวันใดไม่มีกับข้าว หรือซื้อเกี่ยวหุงข้าวก็จะซื้อข้าวต้ม สมัยนั้นข้าวยาราคาห่อละ 1 บาท ฉันต้องเรียนรู้ชนิดของสัตว์ต่างๆ เมื่อสามีกลับจากทะเล ต้องไปช่วยเขาแกะกุ้ง หอย ปูปลา และเรียนรู้วิธีการคัดแยกประเภทตลอดจนเรียนรู้วิธีการทูนกะลามังที่บรรจุปลาบนศรีษะ และเรียนรู้การร้อยปลา และเนื้อปู แกะเนื้อหอยขาว การหาสาหร่ายผมนาง เพื่อนำไปขายต่อ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นประสบการณ์ชีวิตที่ไม่เคยได้เรียนรู้ และคงไม่มีโรงเรียนที่ไหนสอนได้

อยู่หลายปีเข้า ฉันเริ่มรู้สึกคุ้นเคยกับการใช้ชีวิตที่นี่ มีความสนิทสนมกับชาวบ้านในชุมชนมากขึ้น คนที่นี่มีความสัมพันธ์กันแบบ

ครอบครัวใหญ่หรือครอบครัวขยาย จะมีความเกื้อกูล พึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และกันมาก หากถึงช่วงฤดูฝน อากาศหนาวเย็น ชาวบ้านจะร่วมกันก่อไฟ เพื่อผิงให้ความอบอุ่นกับร่างกาย การได้พูดคุยถึงทุกข์สุขของแต่ละคนและ เพื่อนบ้าน ทำให้รู้ว่าในชุมชนมีใครเดือดร้อนหรือเจ็บไข้ได้ป่วยบ้าง การ เชื่อมโยงอย่างใกล้ชิด ทำให้ภายในชุมชนไม่มีปัญหาสังคมหรือปัญหา ยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่นให้เห็นได้เลย

หลายสิบปีผ่านไป ครอบครัวของฉันมีสมาชิกเพิ่มขึ้นรวมทั้งหมด 6 คน ลูกๆ ของฉันกำลังเติบโตขึ้นท่ามกลางชุมชนที่ห่างไกลจาก ความเจริญหลายอย่าง โดยเฉพาะเวลาที่ลูกเจ็บป่วย ไม่สบายแต่ละครั้ง หัวใจคนเป็นแม่อย่างฉันแทบจะทำใจไม่ได้ เมื่อไม่สามารถหายาหรือ หาหมอมารักษาให้ลูกๆ ของฉันได้ ในความรู้สึกของผู้เป็นแม่อย่างฉัน จึงเริ่มที่จะมองหาอนาคตที่ดีสำหรับลูกๆ ต่อไปในอนาคต และสิ่งที่จะทำ ให้ลูกๆ ของฉันมีอนาคตที่ดีได้ดีที่สุดก็คือการศึกษา เพราะสมัยนั้น ปี พ.ศ.2528 ภายในชุมชนมีเพียงโรงเรียนระดับประถมศึกษา แต่ลูกฉัน กำลังจะเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ถึง 2 คน

ฉันจึงต้องเริ่มหาโรงเรียนนอกชุมชน เพื่อให้ลูกๆ ได้ศึกษาต่อ เพราะครั้งหนึ่งฉันเคยทิ้งมาอย่างน่าเสียดาย ขณะที่ชาวบ้านในชุมชน แห่งนี้มองเห็นความสำคัญเรื่องการศึกษา น้อยกว่าการได้ออกเรือหาปลา เสียอีก อันเนื่องจากความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติในสมัยนั้น ฉันจึงพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อให้ลูกๆ ทุกคนได้เรียนหนังสือ

จนเมื่อลูกทุกคนของฉันจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ฉันจึงให้ ออกไปเรียนที่โรงเรียนประจำ เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีการเรียนการสอนวิชาศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญ เรียนตั้งแต่ชั้นมัธยม

ศึกษาปีที่ 1-6 และในช่วงวันหยุดประจำสัปดาห์ หรือช่วงปิดภาคเรียน ลูกก็จะกลับบ้านมาช่วยสามีของฉันทนออกทะเล เพื่อเก็บสาหร่ายผมนาง มาตากแดดให้แห้ง และเก็บสะสมไว้ในกระสอบทุกครั้ง โดยแต่ละครั้ง จะเก็บได้ประมาณ 2-3 กระสอบ จนเมื่อถึงช่วงเปิดภาคเรียน ลูกๆ ก็จะ นำสาหร่ายผมนางที่เก็บไว้ไปขายเพื่อนำมาเป็นค่าเทอมจนจบการศึกษา และสุดท้ายลูกๆ ก็สร้างความภาคภูมิใจให้ฉันทน ทุกคนสามารถเรียนจนจบปริญญาตรี ทำงานรับราชการเป็นครู เป็นวิศวกร และประกอบธุรกิจเป็นของตนเอง สามารถสร้างอนาคตและสร้างความหวังให้กับตัวเองได้ทุกคน ไม่มีใครทำให้ฉันทนผิดหวังเลยแม้แต่คนเดียว จึงกลายเป็นจุดเริ่มต้นเล็กๆ ที่ทำให้ผู้คนในชุมชนแห่งนี้ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาในปัจจุบันมากขึ้น

เวลาผ่านไปอีกหลายปี ฉันทนซึมซับวิถีชีวิตของชุมชนที่นี้มากขึ้น ทุกวัน ทุกวัน แต่ชีวิตฉันทนและชุมชนแห่งนี้ก็ไม่ต่างไปจากคลื่นทะเล ที่มีขึ้นมีลง

วิถีชีวิตของชุมชนที่นี้เริ่มเปลี่ยนไป ระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง ที่มีแต่ความเรียบง่ายของชุมชนแห่งนี้ ไม่อาจจะต้านทานระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่ถาโถมซัดเข้ามาหาพื้นที่แห่งนี้ได้ นายทุนจากภายนอก เข้ามากว้านซื้อพื้นที่ ป่าชายเลน ซึ่งชาวบ้านใช้เป็นที่พักหอยปู วางไข่ในฤดูวางไข่ กลายเป็นนาุ้งสำหรับเลี้ยงกุ้งมากขึ้น และขยายพื้นที่ เป็นวงกว้าง จนแทบไม่เหลือป่าชายเลนสำหรับให้กุ้งหอยปูปลาได้วางไข่นอกจากนั้น นายทุนยังได้รับสัมปทานการเลี้ยงหอยแครงแล้วมาจ้างชาวบ้านอีกทอดหนึ่ง แต่ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของชาวบ้านที่คิดแต่ว่าจะทำอย่างไรให้เก็บหอยแครงให้ได้มากๆ โดยการใช้เหล็กคราดในการ

เก็บหอยแครง สร้างความเสียหายแก่ป่าชายเลนในเวลาต่อมา การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศชายฝั่งทะเลของชุมชนตลอดมา

ผลจากการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในตัวเมืองปัตตานี มีการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานลงสู่ทะเลและอ่าวปัตตานีมากขึ้น รวมทั้งการหาปลาโดยใช้อวนรุน อวนลาก ล้วนเป็นสาเหตุทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเลรอบอ่าวปัตตานีเริ่มเปลี่ยนไป สัตว์ทะเลเริ่มลดลง เช่น ปลากระเบนนก ปลาฉลาม ปลาตุ๊กทะเล เต่าทะเล ปูม้า ปลาทุ หอยขาว อีแร้ง อีกา สาหร่ายผมนาง แมงดาทะเล ฯลฯ เริ่มหายไปจากทะเล บางอย่างก็ไม่มีให้เห็นอีกแล้ว เช่น เต่าทะเล หอยขาว

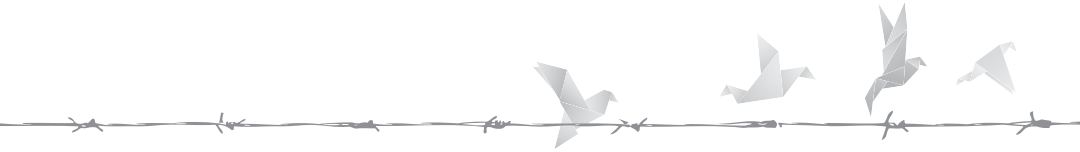
เมื่อสัตว์ทะเลเริ่มลดลงเรื่อยๆ ชาวบ้านในหลายชุมชนรอบชายฝั่งทะเล รวมทั้งชุมชนที่ฉันทอศัยอยู่แห่งนี้ไม่สามารถออกเรือหาปลาได้อีกต่อไป เนื่องจากได้ไม่คุ้มกับค่าน้ำมันเรือ ทำให้ชาวบ้านแถบชายฝั่งทะเลหลายชุมชนก็เริ่มทยอยออกหางานทำนอกพื้นที่มากขึ้น บ้างก็ไปทำงานโรงงานอุตสาหกรรมในตัวเมือง บ้างก็อพยพครอบครัวไปรับจ้างร้านอาหารที่ประเทศมาเลเซีย และจะกลับบ้านนานๆ ครั้ง ผู้ชายที่ไปทำงานมาเลเซียก็ถูกจับตาว่าเป็นผู้ร่วมขบวนการหรือเปล่านั้น มีอยู่กรณีหนึ่งไปมาเลเซีย 4-5 ปีก็ยังไม่ได้กลับ เพราะถูกกล่าวหาว่าเป็นแนวร่วมก่อการร้าย ทำให้ผู้หญิงต้องแบกภาระครอบครัวทั้งหมด ทั้งลูกและการศึกษา ปล่อยให้ชุมชนแห่งนี้เงียบเหงา ไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป บางครอบครัวเหลือเพียงคนแก่และเด็ก ๆ จนกลายเป็นปัญหาครอบครัว และปัญหาสังคมอื่นๆ ตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหายาเสพติดซึ่งกลายเป็นปัญหาสำคัญของชุมชนชายฝั่งทะเลที่มีมากไม่ต่างจากชุมชนอื่นๆ ของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปอีกต่อไป

ปัจจุบัน การแย่งชิงทรัพยากรในอ่าวปัตตานียังคงเรื้อรังและไม่ได้ได้รับความสนใจ เพราะทุกฝ่ายต่างพุ่งเป้าไปจดจ่อที่เหตุการณ์ความไม่สงบ ขณะที่ผู้ชายในชุมชนเองไม่กล้าเคลื่อนไหวหรือแสดงตนเป็นตัวตั้งตัวตีในการจัดการปัญหาชุมชน เพราะเกรงจะถูกเพ่งเล็งจากเจ้าหน้าที่รัฐ ภาระการรับผิดชอบครอบครัวจึงตกแก่ผู้หญิงในพื้นที่ในชุมชน ต้องออกมาจับทบทมากขึ้น ทำงานนอกบ้านมากขึ้น แยกต่างจากเมื่อ 30 ปีที่แล้ว พวกเขาอยู่แต่กับบ้าน เลี้ยงลูก หุงอาหาร ตัดยาง ปลูกผัก กว่าจะได้ออกนอกบ้าน ได้แต่งตัวสวยๆ ได้แต่งหน้าทาปากด้วยลิปสติกสีต่างๆ แต่ละครั้ง ก็ต่อเมื่อไปกินเลี้ยงงานแต่งงานของเพื่อนบ้าน หรือเรียกว่ามาแกบูล๊ะ

ผู้หญิงในชุมชนส่วนใหญ่ไปทำงานโรงงานปลาแช่แข็ง เข้าชั้นมาก็มีรถสองแถวมารับออกไปพร้อมๆ กันและกลับมาอีกครั้งพร้อมกัน ตอนเย็นๆ ชุมชนเจริญขึ้นมากก็จริง มีไฟฟ้าใช้ การคมนาคม ถนนหนทางลาดยางมะตอย มีเทคโนโลยีทันสมัย มีจานดาวเทียม มีคอมพิวเตอร์ มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล มีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาอยู่ในชุมชน สามารถรับข่าวสารได้ทันท่วงที แต่ความเรียบง่ายของอดีตความเป็นเอกลักษณ์ วิถีชุมชน ทรัพยากรต่างๆ ของชุมชนสูญหายไปโดยไม่สามารถเรียกให้กลับคืนดังเก่าได้อีกแล้ว

ตอนนี้ฉันเป็นอาสาสมัครด้านต่างๆ ของชุมชนชายทะเลแห่งนี้ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ทำหน้าที่ในด้านการให้ความช่วยเหลือด้านสาธารณสุขของชาวบ้านในชุมชน เป็นอาสาสมัครท่องเที่ยว อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับผู้สูงอายุ คนพิการ ในชุมชน ฯลฯ ทุกวันนี้ฉันมีภารกิจมากมาย แต่ทุกหน้าที่ความรับผิดชอบล้วนเป็นสิ่งที่ฉันภูมิใจทำเพื่อชุมชนชายทะเลแห่งนี้ ฉันเพียง

หวังว่าสิ่งที่ฉันทุ่มเททำ จะส่งผลทำให้พื้นที่แห่งนี้ มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ชาวบ้านมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป ฉันจะทأمั่นให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทำด้วยความเต็มใจ โดยไม่เคยคิดหวังสิ่งใดตอบแทน

วิถีชีวิตและความสุขสงบของชุมชน ทุกอย่างล้วนเปลี่ยนไป ตอนนี้บ้านของฉัน ลูกหลานของฉัน และครอบครัวของฉันอยู่ที่นี้ ฉันต้องอยู่เพื่อคอยบอกเล่าให้ผู้คนของที่นี่ได้รู้ว่า ที่นี่เคยมีความภาคภูมิใจของท้องถิ่นอย่างไร ที่นี่เคยมีความอุดมสมบูรณ์และความสวยงามของทรัพยากรธรรมชาติและวิถีชุมชนอย่างไร และที่สำคัญ ที่นี่เคยสร้างชีวิต สร้างครอบครัว และสร้างสังคมแห่งชุมชนชายทะเลอย่างไร เพื่อว่าวันหนึ่ง สิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นกระจกสะท้อนให้คนที่นี้ได้ถามหาอดีตที่ขาดหายของตัวเองกลับคืนมาด้วยตัวของเขาเอง เหมือนดังตัวฉันที่อยากเห็นภาพความสวยงามเหล่านั้น กลับคืนสู่ชุมชนของฉันอีกครั้ง